

***Tenebrionidae* van Zuid-Afrika.**

Lepidochara discoidalis

Deze kevers variëren in lengte van 2-65mm. De grootste is *Psammodes sulcicollis* uit de Kalahari. IN Z. Afrika zijn 11 tribus van *Tenebrionidae* bekend. We bespreken hier de meest algemene tribu.

Het tribus *Tentyrrini* (3,5-20mm) met lange antennes zijn het best vertegenwoordigd in de dorre gebieden. Sommige soorten (*Asphaltestes*, *Rhammatodes*) bewonen de Namib woestijn terwijl *Afrothus* de steenwoestijn aan de voet van de Namib zandwoestijn bewoont, terwijl nog zuidelijker *Broomium* sp. voorkomen van Namaqualand tot aan de Kaap.

Ook de *Zophosini* (*Zophosis*, *Cardiosis*, *Onichoris*) (1,5-20mm) zijn zwarte kevers op lange poten die zeer vlug lopen op de heetste uren van de dag, op de steenachtige gronden vindt men de *Calosis* met witte, zonlicht weerkaatsende vlekken, terwijl *Heliphosis* sp. de Kalahari bewonen.

Zophosis sp.

Het tribus *Eurychorini* omvat intengendeel trage crepusculaire en nachtdieren, langwerpige en plat (*Geophanes*) of eivormige *Eurychora* en zelfs bijna cirkelvormige (*Lepidochora*) die de vegetatieloze Namib duinen bewoont en *Stips* sp. De species *Eurychora* en

Serrichora produceren blauwachtige secreties als een soort blauwe schimmeldraden op hun dekschilden en hun pronotum.

Het tribus *Cryptochilini* hebben een opvallend kleine kop die diep teruggetrokken is in de prothorax. De meeste soorten hebben donkere en witte vlekken. Zij komen voor vanaf de zandvlakten van de westkust boven de Kaap en hier dragen ze soms stekels op hun dekschilden.

Tribus *Calognathini* is monotypisch met één soort *Calognathus cheirolatis*. Ze komt voor van Zuid-Angola tot Richtersveld juist bezuiden de Oranje rivier op begroeide duinen. De ♂ hebben enorme kaken (uitzonderlijk bij de *Tenebrionidae*).

De *Molurini* vertonen een zeer grote morfologische verscheidenheid. De meest primitieve (*Hypomelina*, *Oxurina* sp.) vindt men in ZW Kaap provincie. Het zijn allen nachtdieren zoals *Pterostichula* en *Oxura* die dun is en zeer harige spinachtige poten heeft. Verscheidene *Molurini* zijn alleen actief in de winter (onze zomer), zelfs bij temperaturen onder 0°C.

De *Somaticus* sp. kunnen schadelijk worden door het aanvreten van de wortels van de cultuurgewassen zoals graan etc. Zij behoren tot het subtribus *Trachynotina* dat noordelijk tot aan de evenaar voorkomt. Het zijn deze kevers die in Z. Afrika bekend staan als

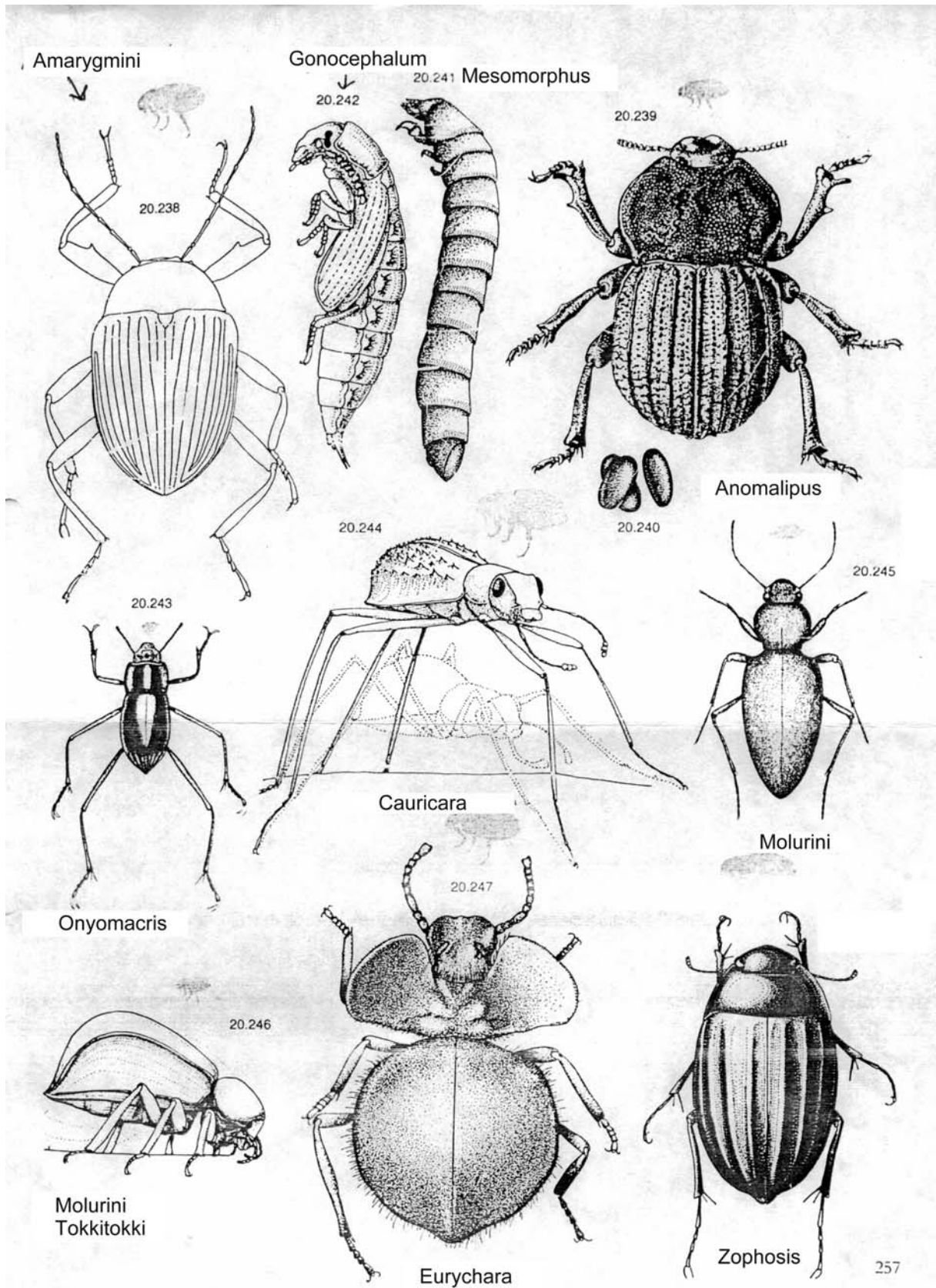
“tokkitokkies” omdat de verschillende *Molurini*, elk op hun eigen manier, met hun achterlijf de grond betokkelen als een signaal tussen de seksen.

De meeste soorten van het tribus *Adesmini* hebben meestal lange poten, het zijn snel lopende dagactieve dieren, ze maken met hun bolrond lichaam en soms zeer lange poten (*Cauricara*) een spinachtige indruk. Bij verscheidene soorten uit de Namib ontstaat door afwezigheid van pigmentatie een witte kleur van de dekschilden (*Onymacris* en *Cauricara eburnea*). Enkele *Adesmini* met korte poten zijn nachtdieren (*Alogenius*, *Renatiella*, *Epiphysa*).

Het genus *Asidini* heeft een eigenaardig disjunct verspreidingsgebied namelijk in Zuid-Afrika geïsoleerde populaties in Noord-Afrika evenals in Zuid- en Noord-Amerika. Het zijn trage dieren, meer dan twee cm lang met karakteristieke gezwollen randen van de thorax en lange opstaande borstelharen.

Een sub-familie die het meest verspreid is zijn de *Tentyriinae* die meestal goed aangepast zijn aan het leven in het zand en dan ook voorkomen in alle zandwoestijnen van het palearctisch gebied. Behalve de meeste soorten van het tribus *Epitragini* die gevleugeld zijn en aanzien wordt als het oudste tribus zijn de overige soorten uit het tribus *Vansonini* en *Stenosini* vleugelloos. Zij zijn de meest typische *Tenebrionidae* van de Namib woestijn. Hunlarven voeden zich met de strooisellaag en waarschijnlijk ook met plantenwortels. De imago's eten behalve de afval van de strooisellaag ook dierlijk afval. Men kent 1.900 soorten uit deze talrijke sub-familie in de Ethiopische regio en daarvan komen er 1.200 in 104 genera voor in Z. Afrika.

De meeste soorten zijn beschreven door Koch (1955) en Penrith beschreef de meeste *Zoophini* en *Adesmini*, Louw (1979) beschreef de *Molurini* uit de genera *Oxurina* en *Hypomelina*.

Men beweert dat de op het hete zand van de Namib woestijn snellopende langpotige soorten de snelst lopende insecten zijn. Zij zouden gemakkelijk 30km per uur bereiken.

